

מידת הביטחון

ר' אייל קנטרוביץ

מה הקשר בין חג פורים למידת הביטחון?

האדמו"ר מסלונים שואל על הפסוק: "וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כורעים ומשתחיים להמן כי כן צוה לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" (אסתר פרק ג פסוק ב).

1. למה כתוב בלשון עתיד ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה, ולא ומרדכי לא כורע ולא משתחוה בלשון הווה כמו הרישא של הפסוק כורעים ומשתחיים בלשון הווה?

2. אינו מובן איך מרדכי לא כרע ולא השתחוה והעמיד בסכנה את כלל ישראל?

עונה האדמו"ר מסלונים כי מרדכי נהג כן מגודל האמונה והביטחון שלו שהיה בטוח בוודאות שלא תתכן בשום פנים גזירה כזו של השמדת כלל ישראל.

ולכן כתוב בלשון עתיד לא יכרע ולא ישתחוה היינו בהחלטה ברורה שלא יכרע ולא ישתחוה לעולם מגודל האמונה והביטחון שלו בקב"ה.

וכן ענה לאסתר בביטחון ש"רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר", ואפילו הצומות היו רק בעצת אסתר אבל מרדכי בעצמו היה

בטוח בביטחון מוחלט שהקב"ה יעזור אפילו בלי תעניות ולכן כתוב: "ויעבור מרדכי ויעש ככל אשר ציותה עליו אסתר" (פרק ד פסוק יז).

בהגדרת המושג ביטחון ישנן 2 גישות:

1. שיטת בעלי המוסר (שיטת נוברהדוק) – ביטחון פירושו שאם יאמין אדם בלב שלם כי הקב"ה יעשה כך וכך אז יתגשם הדבר באמת.

לדוגמא: אם האדם רוצה להגיע למקום פלוני ואין תחבורה מצויה לאותו מקום הרי שאם יבטח ב-ה' באמת, יזמין לו הבורא את הדרך לבוא לאותו מקום.

2. החזון איש (בספרו אמונה וביטחון) אומר "שעניין הביטחון הוא האמון שאין מקרה בעולם וכל הנעשה תחת השמש הכל בהכרזה מאתו יתברך".

כנגד כל אשר יקרה לאדם יתגבר האדם "להשרות בקרבו את האמת הידועה כי אין שום פגע רע מיד המקרה רק הכל מאתו יתברך" – ענין זה יקראוהו מידת הביטחון*.

לפי דעתי מרדכי שילב בין שתי הגישות שהיה לו את האמונה שהכל מאתו יתברך ואין רע בעולם אלא הכל מהקב"ה (כמו השיטה השניה), וכן את האמונה שהקב"ה יציל את עם ישראל כמו שאמר לאסתר: "רווח והצלה יעמוד ליהודים" (כמו השיטה הראשונה).

* שיחות הרב נבנצל על התורה, פרשת בשלח.